

RAHANDUSMINISTEERIUM

Ines Metsalu-Nurminen
Riigikontroll
riigikontroll@riigikontroll.ee

Teie 05.07.2019 nr 2-1/80018/17
Meie 02.08.2019 nr 1.1-13/4548-2

**Märgukiri auditi „Riigi 2018. aasta
raamatupidamise aastaaruande
õigsus ja tehingute seaduslikkus“
tulemuste kohta
Rahandusministeeriumi
valitsemisalas**

Austatud peakontrolör

Täname märgukirjas esitatud tähelepanekute ja soovitude eest ning vastame soovitudele järgmiselt.

Riigikontrolli soovitus	Vastus
Rahandusministeeriumi Infotehnoloogia-keskus (RMIT) on olemuselt sarnased lepingud kajastanud raamatupidamises erinevalt <u>Soovitus Rahandusministeeriumi (RM) kantslerile:</u> tagada, et RMIT töötaks välja ühtsed põhimõtted litsentside kasutusõiguste kajastamiseks.	Tarkvara tootjatel on väga erinevad lähenemised litsentsipoliitika osas ning reeglina need ei ole üks-ühele võrreldavad. Sõltuvalt tarkvara tootjast on osaliselt soodsam teostada tarkvara makseid üheaastaase osamaksena, teisalt on jällegi soodsam teostada ühekordne väljaost pikemaks perioodiks. Lisaks mängib rolli see, kas tegemist on kasutusõigusega või litsentsi väljaostuga. Näiteks SAS Institute OY puhul on tegemist kasutusõigusega ehk lepingu perioodi lõppedes ei ole meil õigust enam tarkvara kasutada juhul kui ei teostata uut hanget uuele perioodile. GT Tarkvara (Veritas Netbackup) puhul on tegemist tarkvara püsiva soetusega, kus pärast viie aasta möödumist saame jätkuvalt tarkvara edasi kasutada aga sellele puudub edaspidi tootja poolne tehniline tugi ja uuendused. Tehnilist tuge on võimalik viie aasta möödudes uuendada, kui see on mõistlik ja otstarbekas.

	RMIT jälgib litsentside ja kasutusõiguste soetamisel majanduslikku põhjendatust, millest tulenevalt kajastatakse soetused head raamatupidamise tava järgides.
E-arvete haldussüsteemis Fitek ei tehta kasutajarollide ega ligipääsude inventuure <u>Soovitus Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) peadirektorile:</u> tagada, et Fiteki kasutajaõiguste inventuuri tegemise eest vastutab edaspidi RTK, ning töötada välja vastavad juhendid ja tugiteenuste lepingu muudatused; tagada, et uue e-arvete haldussüsteemi teenuse hanke ettevalmistamisel võetaks arvesse nii nüüd kui ka varasematel aastatel tehtud Riigikontrolli soovitusi.	RTK teeb asutustega senisest rohkem koostööd kasutajaõiguste inventeerimiseks. Selleks on kavas nendega inventuuri läbiviimine kokku leppida ning inventuuri käigus koostatud dokumendid üle vaadata. Kavas on asutusi nõustada inventuuri dokumenteerimisel, et sellest oleks võimalik välja lugeda, millised muutused inventuuri tulemusena kasutaja õigustes tehti. RTK soovib asutustel viia inventuuri läbi novembrikuus, et seda mitte jätta aastavahetuse kuudele, kus RTK ja asutuste töökoormus finantsvaldkonnas on suurim. RTK vaatab üle kõik Riigikontrolli varasemad ja praegused ettepanekud, kui alustab uue e-arvete operaatori teenuse hanke ette valmistamist. Seejuures arvestatakse ka ettepanekute rakendamise võimalusi ja hinnangulist kulu.
Ministeeriumid ei moodusta pooleli olevate kohtuvaidluste kohta eraldisi <u>Soovitus RM kantslerile:</u> nõuda ministeeriumitelt pooleli olevate vaidluste kohta eraldiste moodustamiseks eelarve planeerimist. <u>Soovitus RTK peadirektorile:</u> muuta kehtivaid toimemudeleid, et lihtsustada info kogumist valitsemisalade pooleli olevate vaidluste ja võimalike eraldiste moodustamise kohta.	RM riigieelarve osakond analüüsib pooleli olevate kohtuvaidluste kohta eelarves eraldise moodustamise võimalusi ja metoodikat ning teeb seejärel selle kohta ettepaneku. RTK on nõudnud asutustelt infot kohtuvaidluste kohta. Sageli on asutused andnud vastuse, et eraldisi ei ole vaja moodustada. Kui Riigikontroll sama infot küsib, panevad asutused kokku varasemast põhjalikuma vastuse, mis võib anda eraldiste moodustamise vajadusele teistsuguse hinnangu. Osadel juhtudel selgub eraldiste moodustamise vajadus hilinemisega seepärast, et RTK on küsinud infot jaanuaris, aga Riigikontroll küsib seda aprillis ning siis on hinnangud muutunud. RTK kaalub koostöös asutustega, kuidas liiguks RTK-le

	lisainfo uute asjaolude selgumisel auditi käigus.
Riigi Tugiteenuste Keskuse teostatud kohustiste aastainventuurides esines puudusi <u>Soovitus RTK peadirektorile:</u> viia bilansisaldode inventuurid läbi korrektselt, et oleks tagatud aruandes kajastatud nõuete ja kohustiste saldo korrektsus.	RTK on nõus, et tuleb senisest veel tähelepanelikumalt jälgida, et kohustised oleksid võetud arvele õiges perioodis. RTK vaatab üle ka inventuuride dokumenteerimise, et inventuuri tulemused oleksid Riigikontrollile paremini arusaadavad. Samas hindame saldokinnituste saatmist ebamõistlikuks tegevuseks, kuna saldosisid võrreldakse tegelikult jooksvalt (kui nõuded ei laeku või tekivad muud küsimused), saldokinnitustele vastavad vähesed ning kohustiste eest tasumine toimub asutuste poolt kinnitatud arvete alusel.
Mitmed ministeeriumid on kasutanud põhivarade arvele võtmisel vale arvestuspõhimõtet <u>Soovitus RTK peadirektorile:</u> töötada välja ja kehtestada juhendmaterjal põhivarade komponentarvestuseks; tagada, et lõpetamata ehituste arvestust oleks võimalik pidada varade infoportaalis.	RTK võtab Riigikontrolli poolt leitud puudusi arvesse ja otsib võimalusi, kuidas põhivara arvele võtmist täiustada. On kaheldav, kas RTK suudaks koostada keskselt hea juhendmaterjali, mis aitaks asutustel paremini komponentarvestuse vajadust hinnata. Samas soovib RTK teha põhivarade arvele võtmisel asutustega tihedamat koostööd, sh juhtida asutuste tähelepanu ja küsida neilt üle konkreetseid põhivara arvele võtmise dokumente menetledes, kas varad võivad sisaldada eraldi arvele võtmisele kuuluvaid komponente, arutada nendega komponentide hindamise võimalusi, tuua neile näiteks teiste asutuste häid praktikaid jms. Lõpetamata ehituste arvestus ei sobi tehniliselt praeguse varade infoportaali ülesehitusse. Kavas on vaadata üle selleks kasutatavate abitabelite sisu ja kaaluda, kas ja kuidas saaks seda muuta paremini kasutatavaks.

Muutuvpalga maksmine üle avaliku teenistuse seaduses kehtestatud määra <u>Soovitus RM kantslerile:</u> hinnata, kas kehtiv muutuvpalga piirang avaliku teenistuse seaduses täidab seatud eesmärgi, ning vajaduse korral näha ette erandid.	ATS muutuvpalga piirang sätestati eelkõige selleks, et vähendada ametniku ebakindlust palga suuruse püsimise osas ning suurendada palkade ja riigi vahendite kasutamise läbipaistvust. Palga määramise läbipaistvus omakorda annab eeldused sarnaste ametikohtade võrdväärsemaks tasustamiseks. Välisvahenditest rahastatavad projektid on väga eriilmelised ja erinevate rahastaja poolt sätestatud tingimustega. Tihti on tegemist pikaajaliste ja suuremahuliste projektidega, mis moodustavadki ametniku põhitöö. Siin ei pruugi erandid olla põhjendatud. Probleemsemad on projektid ja tegevused, mille puhul ametnik teeb lisatööd, mille väärtuspunktid on tema põhitööst suuremad. Samuti võivad esineda juhtumid, kus ametnik on ühe aasta jooksul osalenud mitme olulise projekti ellu viimisel. Siin võib osutuda põhjendatuks juhtumipõhine lähenemine. Juhime tähelepanu, et avaliku teenistuse seaduse muutmise eelnõu ettevalmistamine on Justiitsministeeriumi vastutada. RM on esitanud aastate jooksul mitmeid ettepanekuid selle seaduse täiendamiseks ja täpsustamiseks. Kui seaduse muutmine võetakse päevakorda, siis oleks kohane käsitleda ka muutuvpalga piirangut, hoidudes samas läbi kaalumata muudatustest.
--	---

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Leppoja
kantsler

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Leppoja
Riigi Tugiteenuste Keskuse peadirektor

Riina Virkus 611 3210
Riina.Virkus@fin.ee